

UNDER THE SKIN

Regne Unit, 2013

Direcció i guió: Jonathan Glazer

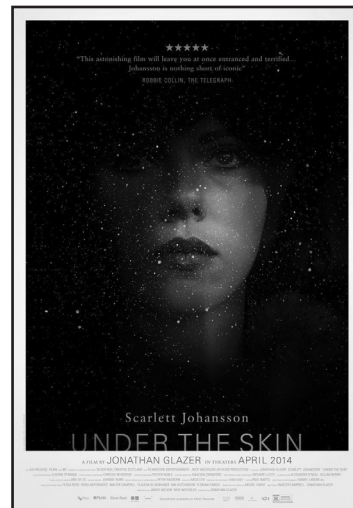
Intèrprets: Scarlett Johansson,
Paul Brannigan, Robert J. Goodwin,
Krystof Hádek

Durada: 105 min

Gènere: drama fantàstic

Idioma: anglès

Data d'estrena: 10/07/20

Un viatge cap a l'estranyesa de la condició humana

Under the Skin (2013) és una pel·lícula fantàstica en tots els sentits possibles. Set anys després de l'estrena als festivals de Venècia i Toronto, arriba als cinemes d'aquí el tercer llargmetratge de Jonathan Glazer. Es tracta d'un thriller hipnòtic, situat en una Escòcia que l'autor presenta, alhora, des del seu costumisme i des de la seva imponent naturalesa. La sinopsi és senzilla: uns extraterrestres arriben i adopten forma humana. La seva manera de viure és posseïnt els cossos dels humans. Fins aquí tenim un argument molt reconeixible de clàssica pel·lícula de terror basada en la possessió o els lladres de cossos.

La pel·lícula és el resultat d'una combinatòria molt singular: un personatge de ficció (en aquest cas, interpretat per Scarlett Johansson), el poses a caminar en el món real, amagues tot l'artifici i mires què passa. El resultat és un xoc de presències, algú que no és d'aquest món (l'estrella, l'alien) inserit en la mundanitat extrema. Per crear aquesta atmosfera d'algú que veu les coses per primera vegada (aquesta és la mirada de l'extraterrestre), es van usar dotze petites càmeres simultàniament, amagades, de tal manera que l'equip no era perceptible per la gent. Tampoc les decisions estètiques, ja que, segons el propi Glazer, l'estètica de la pel·lícula és la de la no-estètica, i la seva bellesa prové de la combinatòria de tots els elements. Certament, és una pel·lícula bellíssima. Les panoràmiques i els plans seqüència acompanyen aquest sentiment d'estrangeria i d'estranyesa. Podem pensar en els plans seqüència de *Cléo de 5 à 7* (1962), d'Agnès Varda, però també en el videoclip *Bitter Sweet Symphony* (1997), on Ashcroft deambula per Londres en pla seqüència mentre xoca amb la gent i la seva singular vulgaritat. El director del videoclip, Daniel Landin, que va inspirar-se en el pla seqüència situat en un suburbi de Los Angeles del videoclip *Unfinished Sympathy* (1991), de Massive Attack, és el director de fotografia de la pel·lícula. Tota aquesta producció d'imatges va generar 230 hores que es van muntar per parts i assemblar en el cos general de la pel·lícula al llarg de mesos. Perquè fos creïble, es va crear un compost emocional a partir de l'enigmàtica música de la compositora i performer Mica Levi (*Jackie*, 2016; *Monos*, 2019). Glazer tenia com a referència la freqüència de Ligeti de *2001: A Space Odyssey* (1968), de Kubrick, i aquesta capacitat de certes freqüències de remetre a quelcom no-humà. Literalment, la pressió alienígena s'inscriu en una composició on predominen unes cordes que evoquen allò que ve de lluny, la immensitat il·limitada de l'espai, la figura de l'altre.

L'interès de Glazer per Kubrick arrela en els seus videoclips i el

veiem en peces com ara *Karmacoma* (1994), de Massive Attack, o *The Universal* (1995), de Blur. Els thrillers obscurantistes ja planaven en el videoclip *Karma Police* (1997), de Radiohead, i les investigacions plàstiques i fins i tot destructives, sobre la figura humana i els seus límits, són perceptibles en els vídeos *Street Spirit* (Radiohead, 1995), *Into My Arms* (Nick Cave, 1997), *Rabbit in Your Headlights* (Radiohead, amb Denis Lavant, 1998), *Live With Me* (Massive Attack, 2006) o *Treat Me Like Your Mother* (The Dead Weather, 2009).

En la seva carrera com a director de publicitat, Glazer va centrar-se a practicar un neorealisme grotesc, a articular històries de vida, a donar a veure personatges reals, suburbials, modelats per les necessitats, enquistats en paisatges precaris, però molt vius, hiperreals, tal com també veiem a *Under the Skin*. Ho veiem en els anuncis de Guinness (*Swimblack*, 1998), Stella Artois (*Devil's Island*, 2000; *Ice Skating Priests*, 2006) i Wrangler (*Whatever You Ride*, 2000).

El seu segon llargmetratge, *Birth* (2004), conté escenes memorables amb el rostre de Nicole Kidman, de la mateixa manera que aquí experimenta amb el rostre i el cos de Scarlett Johansson. De fet, la pel·lícula és una pel·lícula sobre ella, que a la història no té nom, però sí tot el protagonisme. La carrera dels últims anys de Johansson és curiosa, ens convida a reflexionar sobre què vol dir ser un cos de dona bell, desitjable, sempre a la vista; sobre els riscos de l'extrema sexualització, de convertir-se en un arquetip cinematogràfic, i, a partir d'un moment, comença un desmuntatge i una desnaturalització de la seva pròpia figura. Ho veiem quan encarna personatges d'acció en les sagues de Marvel, però sobretot a *Her* (2013), on ella és una veu, *Lucy* (2014), on esdevé un cos artificial i *Under the Skin*, on és un alienígena, i també a *Ghost in the Shell* (2017), on encarna un androide amb dubtes existencials, com els que mostra la pel·lícula de Glazer, a mesura que va tenint contacte amb els éssers humans. El director, en una entrevista, evoca els personatges de Robert Bresson i les pel·lícules de Renoir, com ara *La grande illusion* (1937), on l'espectador té la sensació de viure amb els personatges les experiències que la pel·lícula concentra. Acompanyeu la Scarlett en aquest viatge cap a l'estranyesa de la condició humana i torneu-vos a mirar al mirall després.

Ingrid Guardiola

Col·lectiu de crítics de cinema de Girona